

שבועת הדיינין פרק ששי שבועות

מד.

עין משפט נר מצוה

פג א מיי פיי מהל
שכמות הלכה א עין
בהשגות ומיי'מ סתמ עשין
לד עוש' מות' סיי עב
סעיף 3:

א) פסחים לא: גיטין לו.
קידוש ט: זימ פב.
ג) מדרש לב: ז"ק ט: זימ
כט. פב. א) זימ קיג.
ד) זימ קיד.

תורה אור השלם

1. הושב תשיב לו את
העבט ברא השטן קני
ושכב בשלמתו וברבך
ולך תהיה צדקה לפני ה'
אלהיך: דברים כז

מוסף רש"י

שקונה משכון. לכל מילי
להחייב באונסין (ב"מ פב).
כל ימי הלואה המשכון קני
לו ואם נאס חייב באונסין.
שאינו עול לא כשומר חנם
ולא כשומר שכר שפטורין
באונסין. אלא כולו בשומו
ושמירתו עומד (פסחים
א:). ולך תהיה צדקה.
בהשגת העבט כתיב: חי
אמת קונה משכון אכיל
דקה צה שכינה שזה
בשלמות. השאל לו זה
דבר הקני לו, ואם אינו
קונה דקה בהשגתו זה
מנין. על שלו שכר (שם).
שמשכונו שלא בשעת
הלואה. דהא קרא
במשכנו ע"י שליח ז"ל
כתיב. דכתיב לעיל מניה
בחון פתחו דמוקמיה לה
בשלוח כ"י. והוא ודאי
קני, ולגבייתא שקליה
ולכח למנהיגה למשכנו
בשעת הלואה, ובהך
פלוטח דר' אליעזר המלול
על המשכון קמני (ב"מ
פג). ובשומו אברה
קמפילגי. דעומד דר'
עקיבא משום דשור שכר
מזול והעוקב ממנה פטור
מן המנהיג. אלא כני על
ידי ריפתא לעיל (שם).
שומו אברה. דהא
אברה והכינה אל מן
ציון, דכתיב (דברים כב)
ואספתו אל מן ציון (שם).
וכי"ז ח"ט (ב"מ פג). כשומר
חנם. ודאי חייב אלא
בשפיעה (ב"מ כט.).

זבלה שוי שיעור וזו. עסקינן: **ובדשמואל קמפילגי**. רבי אליעזר לית ליה דשמואל דמשכון שאינו שזה כל החוב אפילו אף אדם מקבלו אלא לזכרון דברים הלכך שומר חנם הוא עליו וישבע שלא פגע ושאינו צראתו ויטול כל מעותיו ור' עקיבא דשמואל קמפילגי ליה שלטון משכון ויטול אכל הלוואה אלף חו בשטר אפילו רבי אליעזר מודה שהמשכון שקיבל אחרי כן לשם משכון קבלו שהרי אינו צריך לו לזכרון דברים שהשטר לו לראיה: ה"ג אי דלא שוי **שיעור** זווי דר"ע לית ליה דשמואל **ובדרבי יצחק קמפילגי**. רבי אליעזר לית ליה דרבי יצחק ואינו עליו אלא שומר חנם ואף על פי שהוא משכון גמור: **אימור דאמר רבי יצחק שמשכנו שלא בשעת הלואה**. כגון על ידי ז"ד דזהכי משתעי קרא דכתיב לעיל מיניה בחון פתחו דמוקמיה ליה ודאי וגו' ואמר ר' ד: זה שליח ז"ד: כשומר

מאי טעמיה דרבי אליעזר אלא לאו בדלא שוי שיעור זווי ובדשמואל קא מיפלגי לא בדלא שוי כ"ע לית להו דשמואל והכא בדשווי שיעור זווי ובדרבי יצחק קא מיפלגי (דאמר רבי יצחק "מנין לבעל חוב שקונה משכון שנאמר ולך תהיה צדקה אם אינו קונה משכון צדקה מנין לו מכאן לבעל חוב שקונה משכון לימא דרבי יצחק תנאי היא ותיסברא אימור דאמר רבי יצחק שמשכונו שלא בשעת הלואה משכונו בשעת הלואה מי אמר אלא משכונו שלא בשעת הלואתו כולי עלמא לא פליגי דאית להו דרבי יצחק והכא במשכנו בשעת הלואתו ובשומו אברה דאיתמור (ש' שומר אברה רבה רכשומו רה' הגם ורב

אימר דא"ר יצחק כו' ומעיקרא פשיטא ליה דבשווי יודה ר"א משום דר' יצחק על כן נראה גירסת הספרים דגרסי מאי לאו אפי' דללא שוי דרבי עקיבא אית ליה דהפסד דשמואל ורבי אליעזר לית ליה דשמואל ואפי' דשווי יטול כל מעותיו וזכריהו אלף חו בשטר מודה ר' אליעזר לאזדו מעותיו משום דלורחא דמילתא כשהלווה בשטר שאין נומן לו משכון באותה שעה והוי שלא בשעת הלואה וקני משכון מדרבי יצחק ובי מוקי פלוגמיהו דרבי יצחק לא פליגי ר' אליעזר אדרבי יצחק אלא בשעת הלואה אבל בשעת הלואה מודה ר' אליעזר ולא הוי השתא אזדו מעותיו דרבי עקיבא דההיא דרבי עקיבא אזדו אפי' דמיס הימיריס על המשכון וזכריהו דוקא שכנגד המשכון דהא הוי טעמא משום דקנה משכון דרבי יצחק דכרישיט ומה שפירש בקונטרס דכרישיט דהא רבי יצחק ואינו עול לא כשומר חנם ולא כשומר שכר שפטורין באונסין. אלא כולו בשומו ושמירתו עומד (פסחים א:). ולך תהיה צדקה. בהשגת העבט כתיב: חי אמת קונה משכון אכיל דקה צה שכינה שזה בשלמות. השאל לו זה דבר הקני לו, ואם אינו קונה דקה בהשגתו זה מנין. על שלו שכר (שם). שמשכונו שלא בשעת הלואה. דהא קרא במשכנו ע"י שליח ז"ל כתיב. דכתיב לעיל מניה בחון פתחו דמוקמיה לה בשלוח כ"י. והוא ודאי קני, ולגבייתא שקליה ולכח למנהיגה למשכנו בשעת הלואה, ובהך פלוטח דר' אליעזר המלול על המשכון קמני (ב"מ פג). ובשומו אברה קמפילגי. דעומד דר' עקיבא משום דשור שכר מזול והעוקב ממנה פטור מן המנהיג. אלא כני על ידי ריפתא לעיל (שם). שומר אברה. דהא אברה והכינה אל מן ציון, דכתיב (דברים כב) ואספתו אל מן ציון (שם). וכי"ז ח"ט (ב"מ פג). כשומר חנם. ודאי חייב אלא בשפיעה (ב"מ כט.).

מאי לאו בדרא שוי. פירש בקונטרס דרבי אליעזר לית ליה דשמואל דמשכון שאין שזה כל החוב אפילו אדם מקבלו אלא לזכרון דברים בעלמא משמע אכל אס שזה כל החוב מודה רבי אליעזר לאזדו מעותיו ור"ס ככתוב בהם בפירוש היכי דמי ואי דשווי מאי טעמא דרבי אליעזר וקשה דזפריק האומנין (ז"מ דף פג. וזש) מסיק ומתניין דהתם ללא כרבי אליעזר ולוקמה ככ"ע ודשווי וי"ל דהתם לפי המסקנה ללא איירי רבי יצחק אלא שלא בשעת הלואה שאין לחלק בין שוי צין לא שוי שאם יתחייב דשווי משום דרבי יוסף ח"כ זבלה שוי נמי יפסיד כנגד המשכון אבל כהא השתא ס"ד דרבי יצחק איירי רבי אליעזר הלכך מודה רבי אליעזר דשווי אכל לא שוי הוי זכרון דברים בעלמא ולא שייכא התם דר' יצחק. ומיהו תימא כיון דרבי יצחק גומי הכתוב היא מה לי שוי מה לי לא שוי אטו משום דלא שוי לא קרי ביה השג צדקה ואת העצות וכן תהיה דקה ועוד דמסיק בסוף ומסביר

אימר דא"ר יצחק כו' ומעיקרא פשיטא ליה דבשווי יודה ר"א משום דר' יצחק על כן נראה גירסת הספרים דגרסי מאי לאו אפי' דללא שוי דרבי עקיבא אית ליה דהפסד דשמואל ורבי אליעזר לית ליה דשמואל ואפי' דשווי יטול כל מעותיו וזכריהו אלף חו בשטר מודה ר' אליעזר לאזדו מעותיו משום דלורחא דמילתא כשהלווה בשטר שאין נומן לו משכון באותה שעה והוי שלא בשעת הלואה וקני משכון מדרבי יצחק ובי מוקי פלוגמיהו דרבי יצחק לא פליגי ר' אליעזר אדרבי יצחק אלא בשעת הלואה אבל בשעת הלואה מודה ר' אליעזר ולא הוי השתא אזדו מעותיו דרבי עקיבא דההיא דרבי עקיבא אזדו אפי' דמיס הימיריס על המשכון וזכריהו דוקא שכנגד המשכון דהא הוי טעמא משום דקנה משכון דרבי יצחק דכרישיט ומה שפירש בקונטרס דכרישיט דהא רבי יצחק ואינו עול לא כשומר חנם ולא כשומר שכר שפטורין באונסין. אלא כולו בשומו ושמירתו עומד (פסחים א:). ולך תהיה צדקה. בהשגת העבט כתיב: חי אמת קונה משכון אכיל דקה צה שכינה שזה בשלמות. השאל לו זה דבר הקני לו, ואם אינו קונה דקה בהשגתו זה מנין. על שלו שכר (שם). שמשכונו שלא בשעת הלואה. דהא קרא במשכנו ע"י שליח ז"ל כתיב. דכתיב לעיל מניה בחון פתחו דמוקמיה לה בשלוח כ"י. והוא ודאי קני, ולגבייתא שקליה ולכח למנהיגה למשכנו בשעת הלואה, ובהך פלוטח דר' אליעזר המלול על המשכון קמני (ב"מ פג). ובשומו אברה קמפילגי. דעומד דר' עקיבא משום דשור שכר מזול והעוקב ממנה פטור מן המנהיג. אלא כני על ידי ריפתא לעיל (שם). שומר אברה. דהא אברה והכינה אל מן ציון, דכתיב (דברים כב) ואספתו אל מן ציון (שם). וכי"ז ח"ט (ב"מ פג). כשומר חנם. ודאי חייב אלא בשפיעה (ב"מ כט.).

א) לשון זה נמצא ג"כ בחי
הרי"מ מ"ג ז"ל לאו ע"י שם
היטע וק"ת משמע שם שפי'
כחון ק לפני נמי' ודאי
דהוא הספסל מננין סבוראי
ז"ע.
ב) חסר סיוס קושא זו
וזמנא פ"ה הי"י מ"ג ז"ל
הוא בשלמות ע"ש.